

به نام نقش بند صفحه ی خاک	نوبت: نوبت اول دی ماه ۹۹	نام:
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بانه	تاریخ: ۱۳۹۹/۱۰/۲۲	نام خانوادگی:
دبیرستان: نمونه دولتی پسرانه ی زانست	ساعت شروع: ۹ صبح	نام پدر:
آزمون درس: علوم و فنون ادبی(۱)	زمان: ۷۵ دقیقه	تعداد صفحات: ۴

ردیف
توجه: (۱) ضمن آرزوی سربلندی، لطفاً پاسخ ها را با خود کار آبی و خط خوانا در جاهای مشخص شده بنویسید.
(۲) در سوالات چهارگزینه ای، گزینه ی مورد نظر را علامت بزنیید و از قلم خوردگی بپرهیزید.
(۳) لطفاً پاسخ ها را به تعداد موارد خواسته شده بنویسید و مورد یا موارد اضافی محسوب نخواهد شد.

مبانی تحلیل متن و تاریخ ادبیات (۴نمره)

۱
گزینه صحیح را علامت بزنیید.
● کدام گزینه از ویژگی های شعر قرن ۴ و نیمه اول قرن ۵ نیست؟
(۱) آوردن ترکیب های کهن و قدیمی
(۲) سادگی فکر و روانی کلام
(۳) به کارگیری انواع توصیف
(۴) به کار بردن استعاره های دلپذیر
● عبارت زیر معرف کدام اثر است؟
«این اثر به دست عده ای از دانشوران خراسان، حدود سال ۳۴۶ قمری نوشته شد که تاریخ گذشته ایران به شمار می آید.»
(۱) تفسیر طبری (۲) تاریخ بلعمی (۳) شاهنامه ابومنصوری (۴) تاریخ طبری
● کدام گزینه، از سطوح مورد مطالعه در «قلمرو ادبی» نیست؟
(۱) سطح آوایی (۲) سطح دستوری (۳) سطح بیان (۴) سطح بدیع معنوی
● کدام مورد جزء رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نیست؟
(۱) عرفانی (۲) حماسی (۳) غنایی (۴) مدحی

۲
درستی و نادرستی گزینه های زیر را بنویسید.
الف) شعر حکمی و اندرزی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم به وجود آمد و در دوره غزنویان به پختگی رسید. (.....)
ب) سه قرن اول هجری، عصر اندیشه استقلال ملی ایران به شمار می رود. (.....)

۳
پاسخ های درست را در جاهای خالی عبارات زیر بنویسید.
● بررسی متن از دیدگاه موضوع، مربوط به قلمرو..... است.
● زبان رسمی دوران اشکانیان، زبان..... بود.
● حماسه ملی ایران و شعر حماسی با..... به اوج رسید.
● هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد،..... است.

۴
الف) از قطعات باقی مانده شعر پهلوی با مضامین تعلیمی و اخلاقی دو اثر را نام ببرید.
۱- «.....»
۲- «.....»
ب) شعر پارسی در قرن چهارم به دست کدام شاعر بنیاد نهاده شد؟ او به چه نوع شعری، قوت و استحکام بخشید؟
ج) چرا در مرحله خوانش، لازم است تمام یک اثر، یکباره و بی گسست خوانده شود؟

موسیقی شعر (۶نمره)

۱
گزینه صحیح را انتخاب کنید.
** واج « و » در کدام واژه « مصوت » است؟
الف) سرو ب) وارد
ج) داوود د) داوَر
** در کدام گزینه، هجای کشیده وجود ندارد؟
الف) دلدار ب) دلداده
ج) آتش بار د) تیربار
** کدام گزینه، اساسی ترین عامل پیدایش شعر است؟
الف) وزن ب) آرایه های ادبی
ج) حواس د) عاطفه
«۱»

به نام نقش بند صفحه ی خاک	نوبت: نوبت اول دی ماه ۹۹	نام:
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بانه	تاریخ: ۱۳۹۹/۱۰/۲۲	نام خانوادگی:
دیبرستان: نمونه دولتی پسرانه زانست	ساعت شروع: ۹ صبح	نام پدر:
آزمون درس: علوم و فنون ادبی (۱)	زمان: ۷۵ دقیقه	تعداد صفحات: ۴

۴	<p>در عبارات زیر آرایه‌های «واج آرایی» و «واژه آرایی» را بیابید و آن‌ها را مشخص نمایید.</p> <p>الف) «بی‌عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار // روز فراق را که نهد در شمار عمر»</p> <p>.....»</p> <p>ب) پیش از اینت پیش از این اندیشه عشاق بود // مهرورزی تو با ما شهرة آفاق بود</p> <p>.....»</p>	۱
۵	<p>در سوالات چهارگزینه‌ای زیر، گزینه صحیح را علامت بزنید.</p> <p>**قرار گرفتن واژه‌های هریک از گزینه‌های زیر در پایان دو جمله پی‌درپی، نوع یکسانی از سجع را پدید می‌آورد به جز.....</p> <p>۱) دَمار - حُمار ☐ ۲) قَدَم - رَقَم ☐ ۳) بَسْت - شِکَسْت ☐ ۴) عَذَاب - خِطَاب ☐</p> <p>**کدام گزینه فضاهای خالی عبارت زیر را به گونه ای پر می‌کند که «سجع مطرف» پدید بیاید؟</p> <p>« جوان مرد که بخورد و.....، به از عابد که روزه دارد و ..... »</p> <p>۱) بدهد-بندد ☐ ۲) سپاس گزارد-بیازارد ☐ ۳) بپنشد - نبخشد ☐ ۴) بخرسبد-نخرسبد ☐</p> <p>**چند جفت از واژه های زیر، می توانند با یکدیگر سجع «متوازن» بسازند؟</p> <p>(بی کنار و بی شمار) / (محروم و معلوم) / (هجر و درد) / (دوش و خموش) / (آید و گشاید) / (یاد و نام)</p> <p>۱) دو ☐ ۲) سه ☐ ۳) چهار ☐ ۴) پنج ☐</p> <p>**کدام گزینه با توجه به «نوع سجع»، ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟</p> <p>۱) الهی، عذر ما را بپذیر و بر عیب های ما مگیر. ☐ ۳) آن که بر دینار دسترس ندارد، در همه دنیا کس ندارد. ☐</p> <p>۲) یاد تو عیش است و مهر تو سوز است. ☐ ۴) نیکبخت آن که خورد و کشت و بدبخت آن که مرد و هشت. ☐</p> <p>**در کدام بیت «واژه آرایی» به کار رفته است؟</p> <p>الف) ای مرغ اگر پری بر سر آن کوی صنم // پیغام دوستان برسانی بدان پری ☐</p> <p>ب) بیا و برگ سفر ساز و زاده برگیر // که عاقبت برود هر که او ز مادر زاد ☐</p> <p>ج) این عشق آتشی ست که جان مرا بسوخت // داغی به دل نهاد و دلم زان نشان گرفت ☐</p> <p>د) مطرب صاف عندلیب آهنگ // گرم بنشست و چنگ زد در چنگ ☐</p> <p>**نوع سجع در کدام گزینه نادرست اعلام شده است؟</p> <p>الف) الهی به یاد تو شادانیم و به یافت تو ناتوانیم. (مطرف) ☐</p> <p>ب) سر عشق نهفتنی است نه گفتنی. (متوازن) ☐</p> <p>ج) پادشاهی او راست زبینه، خدایی او راست درخورنده. (مطرف) ☐</p> <p>د) هر که در این میدان بکوشد، چشمه معرفت در اندرون وی بجوشد. (متوازی) ☐</p>	۱/۵
۶	<p>در عبارات زیر ارکان سجع را بیابید و نوع دقیق آن را بنویسید.</p> <p>الف) مال از بهر آسایس عمر است ، نه عمر از بهر گرد کردن مال .</p> <p>ارکان سجع «.....» و.....» نوع دقیق آن «.....»</p> <p>ب) به نهاده دست نرسد و نهاده، هر کجا هست، برسد .</p> <p>ارکان سجع «.....» و.....» نوع دقیق آن «.....»</p> <p>ج) هر که به تأدیب دنیا راه صواب نگیرد، به تعذیب عقبی گرفتار آید.</p> <p>ارکان سجع «.....» و.....» نوع دقیق آن «.....»</p>	۱/۵
۷	<p>ارکان سجع در عبارت «یک خلقت زیبا ، به از هزار خلعت دیبا. » چه وجه اشتراکی دارند؟</p>	۰/۵

نقد و تحلیل نظم و شعر (۴نمره)	
۱	<p>۱-۱- با توجه به شعر: «چو نام دل شنید از دور، روباه // جهان بر چشم او شد تیره، آنگاه» «جهان بر چشم او شد تیره» چه آرایه‌ای دارد؟ «.....»</p> <p>۱-۲- واژه‌های کدام گزینه، رابطه «تضمن» با هم دارند؟ الف) غم و اندوه □ ب) آتش و هیزم □ ج) مادر و زن □ د) قلب و خون □</p> <p>۱-۳- با توجه به شعر: خرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست // جبهه وا کرده ای پیوسته چون گل بایدش صبر بر جور فلک کن تا بر آبی رو سفید // دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش الف) کنایه را استخراج کنید (فقط یک مورد) «.....» ب) «دانه و آسیا» چه رابطه‌ای با هم دارند؟ «.....» ج) کدام مصراع مثل است: «.....»</p> <p>۱-۴- با توجه به شعر زیر: ۱- بدو گفت خندان که نام تو چیست؟ تن بی سرت را که خواهد گریست؟ ۲- تهمتن چنین داد پاسخ که نام چه پرسی، گزین پس نبینی تو کام الف) واژه های « نام و کام» را از نظر آوایی یا موسیقایی بررسی کنید. «.....» ب) اگر دو واژه «چيست و گريست» را سجع در نظر بگیریم، جزء کدام نوع سجع است؟ «.....»</p>
۲	<p>با توجه به حکایت زیر، جدول زیر را کامل کنید. برای هر کدام یک مورد ذکر شود. «پارسا زاده‌ای را نعمت بی‌کران به دست افتاد فسق و فجور آغاز کرد. به نصیحتش گفتم: ای فرزند دخل (درآمد) آب روان است و عیش (زندگی) آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. شعر: ۱- چو دخلت نیست، خرج آهسته‌تر کن // که می‌گویند ملاحان سرودی ۲- اگر باران به کوهستان نبارد // به سالی دجله گردد، خشک‌رودی الف) نوع ادبی نوشته بالا را بنویسید. «.....» ب) دو واژه پیدا کنید که «تضاد» داشته باشند؟ «.....» ج) کدام بیت تمثیل است؟ «بیت شماره.....» بررسی آن در کدام سطح قلمرو ادبی است؟ «سطح.....» د) یک جمله کوتاه بیابید که نشانه‌های دستور تاریخی داشته باشد؟ «.....» و) از نظر فکری نوشته بالا، انسان را به چه چیزی دعوت می‌کند؟ «.....»</p>
۳	<p>با توجه به حکایت زیر: «روزی شخصی پیش بهلول بی‌ادبی کرد. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم آب و گل مرا چنین سرشته‌اند. بهلول گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته‌اند اما لگد کم خورده‌است.» الف) از نظر قلمرو ادبی (سطح بدیع معنوی)، متن فوق را بررسی کنید. ذکر یک مورد کافی است. «.....» ب) از نظر قلمرو زبانی (سطح نحوی یا دستوری) متن فوق را بررسی کنید. ذکر یک مورد کافی است. «.....» ج) از نظر قلمرو فکری: از داستان بالا چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟ «.....»</p>

(۴)

پویا و پایا باشید.